

številka 11, oktober 2003

METAL

interni informativni časopis

SLOVENSKE ŽELEZARNE
METAL·RAVNE d.o.o.

številka 11, oktober 2003

METAL

interni informativni časopis

Iz vsebine

Uvodnik

Stran 3

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Stran 6

Obrat, ki poleg kovanja širi tudi mehansko obdelavo

Kovačnica

Stran 11

Evropski teden varnosti

Varnost in zdravje pri delu

Stran 15

Negativnih vplivov rasti nabavnih cen, ki jim ne sledijo prodajne cene, nismo uspeli v celoti nadomestiti s povečanim obsegom proizvodnje in prodaje

Stran 17

Obisk poslovnih partnerjev iz Avstrije

Serpa

Stran 23

Ukrepi ob spremenjenih tržnih razmerah

Stran 4

Zaposleni želijo še več informacij

Anketa

Stran 9

Delo z nevarnimi kemičnimi snovmi

Ekologija

Stran 14

Kadri

Stran 16

Aktualni jeklarski kotiček

Stran 19

100. železarski pohod

Stran 20

Nagradna križanka

Stran 24

METAL

interni informativni časopis

Izdajatelj in založnik:

SŽ-Metal Ravne d.o.o.
Koroška cesta 14
2390 Ravne na Koroškem

Uredniški odbor:

Andreja Čibron-Kodrin
Andrej Gradišnik
Borut Urnaut
Gabrijela Urnaut
Andreja Krajnc

Jezikovni pregled:

Andreja Čibron-Kodrin

Produkcija:

© crashgroup

agencija za trženje in vizualne komunikacije

Tisk:

ZIP center d.o.o.

Naklada:

1100 izvodov

Fotografije:

avtorji prispevkov
arhiv podjetja SŽ-Metal Ravne d.o.o.
Tomo Jeseničnik (naslovnica)
Andreja Čibron-Kodrin

**VAŠE PREDLOGE, POBUDE
IN VPRAŠANJA POŠLJITE
NA NASLOV:**

SŽ-Metal Ravne d.o.o.

ga. Andreja Krajnc
Koroška cesta 14
2390 Ravne na Koroškem

Interna telefonska številka: **7236**

**ČASOPIS DOBIJO ZAPOSLENI
V PODJETJU METAL RAVNE
BREZPLAČNO.**

UVODNIK

Spoštovane sodelavke, sodelavci, jesenski čas je pomembna ločnica pri preverjanju in analiziranju preteklega dela, za družbe Slovenskih železarn pa obdobje, ko na obzorju že odsevajo rezultati preteklega dela in predvidevanja prihodnjih dogodkov.

Vsi ste obveščeni, da se je v poletnih mesecih Komisija za vodenje in nadzor postopka prodaje odvisnih družb Slovenskih železarn odločila, da konča pogajanja s ponudniki in ustavi postopke prodaje 80-odstotnega poslovnega deleža v družbah Metal, Noži in Acroni.

Komisija se je za ustavitev postopka prodaje odločila iz dveh poglavitnih razlogov: zaradi neugodnih svetovnih gospodarskih razmer na trgu in v jeklarski industriji ter zaradi dejstva, da ne more slediti ciljem, ki jih je zastavila ob odločitvi za prodajo teh podjetij. Kupec naj bi namreč omogočil družbam krepitev učinkovitosti in konkurenčnosti z izboljšanjem poslovanja podjetja. Nestabilno gospodarsko okolje je vsekakor vplivalo na ponudnike in njihov zmanjšan interes ob oddaji zavezujočih ponudb ter na nepripravljenost ponudnikov, da bi ugodili razpisanim zahtevam in kompleksnim kriterijem prodajalca. V obdobju po letu 2000, ko se je oblikoval Program prodaje odvisnih družb Slovenskih železarn in ko so bili sprejeti kriteriji in merila za prodajo odvisnih družb Slovenskih železarn, zlasti za obe jeklarski družbi, so skoraj vse države sveta beležile izredno ekonomsko rast in stabilnost na vseh področjih gospodarstva, analize trga pa so dokazovale trende vzpona in rasti. Vendar pa so nepredvidene situacije v globalnih razmerah pričakovano rast omejile, trende pa bistveno poslabšale. Po 11. septembru se posledično soočamo z recesijo na globalnem trgu, zmanjšanjem povpraševanja na evropskem trgu jekla in na trgu proizvodnje industrijskih nožev. Zato tudi razlog, da v pogajanjih pogajalcem ni uspelo doseči želenih in pričakovanih pogojev.

Nova situacija po sprejetju odločitve Komisije pa prinaša tudi spremembe. Ne glede na to, kako se bo država kot večinska lastnica odločila glede prodaje v prihodnje, bo potrebno storiti vse za izboljšanje poslovanja in rezultata. Izbira ni obsežna, zavedati se moramo, da so državne pomoči jeklarstvu v skladu s prevzemom evropskega pravnega reda ukinjene. Globalni trendi cen surovin in cen izdelkov nikakor nočejo v pozitivno smer – torej k zniževanju cen surovin in k zviševanju cen izdelkov. Obe jeklarski družbi sta pod pritiskom trenutnih gospodarskih razmer, ki ne obljublajo čudežev.

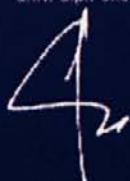
Tudi vodstvo Metala čakajo zahtevne naloge zlasti na področju zniževanja stroškov in kadrovskega prestrukturiranja. Trenutni rezultat poslovanja družbe izkazuje izgubo. Potrebni bodo celoviti ukrepi. Poiskati bo potrebno notranje rezerve, se prilagoditi novim zahtevam in čim hitreje storiti vse potrebno, da bodo ukrepi, ki bodo pripomogli k boljšemu prilagajanju tržnim razmeram, učinkovitejši.

Vendar sem prepričan, da lahko le na ta način zagotovimo okoliščine, v katerih se bo Metal obdržal na trgu močnih konkurentov in si zagotovil uspešno poslovanje v dobrobit vseh zaposlenih.

Predsednik uprave Slovenskih železarn

TIBOR ŠIMONKA

univ. dipl. ekon.

Ukrepi ob spremenjenih tržnih razmerah

Besedilo: namestnik glavnega direktorja ANDREJ GRADIŠNIK, univ. dipl. inž. metal. in mater., spec. za menedž.

Neugodno razmerje visokih nabavnih cen strateških surovin in materialov ter nizkih prodajnih cen, ki je otežilo okoliščine poslovanja Metala že v letu 2002, se je še poslabšalo v prvem polletju leta 2003. Ker tržne napovedi niso obetale nobenega cenovnega izboljšanja, je bil nujen odziv v spremenjeni strategiji podjetja. Že v prvem kvartalu letošnjega leta smo si zadali cilj, da s povečanim obsegom dopolnilnih programov povečamo skupen obseg proizvodnje in prodaje ter tako znižamo fiksne stroške na enoto proizvoda.

Izračun praga rentabilnosti je pokazal, da je v spremenjenih tržnih razmerah (prodajne cene, nabavne cene) potrebna mesečna prodaja (kosmati donos) v približni višini 1,6 milijarde SIT oz. približno 6.000 t (odvisno od asortimenta).

Dejansko se je pokazalo, da smo v tistih mesecih, ko je bil zagotovljen takšen obseg proizvodnje in prodaje, dosegali zelo soliden poslovni rezultat. Problem se je pojavil, ker prodaja ni zmožna v vseh mesecih zagotavljati optimalne strukture naročil, proizvodnja pa se ni v celoti uspela prilagoditi spremenjenim količinskim načrtom, strukturi naročil in kratkim dobavnim rokom. Vseeno smo v prvih šestih mesecih letošnjega leta v Metalu dosegli pozitivni poslovni izid. V juliju je bila zaradi prvega sklopa remontov realizacija le 1,357 milijarde SIT (kosmati donos pa le 1,067 milijarde SIT), kar je precej pod navedenim pragom rentabilnosti. Zabeležena izguba v tem mesecu in podoben rezultat v avgustu sta vplivala na kumulativni poslovni izid, ki je po osmih mesecih letošnjega leta negativen. Kljub temu da je bil podoben rezultat v poletnih mesecih pričakovan, pa je bila realna ocena, da z intenzivnim delom v jesenskih mesecih, ob obstoječih cenovnih razmerjih, Metal lahko zaključi poslovno leto brez izgube. Nov val podražitev strateških legur in starega železa, ki se je napovedoval konec avgusta in smo mu priča v jesenskih mesecih, pa je tak scenarij postavil na glavo.

Na osnovi rezultatov prvih osmih mesecev, že sprejetih naročil do konca leta 2003 in novih nabavnih cen smo ocenili poslovni rezultat do konca letošnjega leta. Pokazalo se je, da novo razmerje prodajnih in nabavnih cen kljub povečanemu obsegu proizvodnje, brez dodatnega ukrepanja, vodi Metal v izgubo.

V omenjeni oceni za leto 2003 je vrednost prodaje (izražena v EUR) za dobre 3 % višja od planirane za leto 2003, količina prodanih izdelkov pa je presegla planirano za 16 %. Povprečna prodajna cena tega obdobja je za približno 10,6 % nižja od planirane. Nižje prodajne cene, ki so posledica tržnih razmer in spremenjenega asortimenta, bodo kompenzirane z večjimi prodanimi količinami.

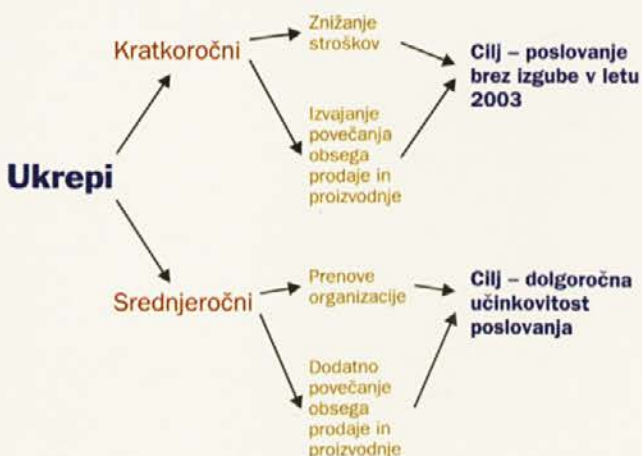
Nabavne cene (v EUR/t) se bodo v povprečju v primerjavi s planom za leto 2003 dvignile za 12 %, kar pomeni višje stroške vložnih materialov za 571 milijonov SIT. Predvidene nabavne cene za 4. kvartal 2003 pa so kar 28 % višje od doseženih v 1. kvartalu 2002.

Pomembnejši komercialni kazalci iz ocene rezultata za leto 2003, primerjani s planom za leto 2003, z doseženimi v letu 2002 in doseženimi v 1. kvartalu 2002

	Odstopanja v %		
	ocena 2003 : plan 2003	ocena 2003 : dejansko 2002	ocena 4. kv. 2003 : dejansko 1. kv. 2002
Količina prodaje v t	+16 %	+24 %	/
Povprečna prodajna cena EUR/t	-10,6 %	-9,7 %	-9,4 %
Vrednost prodaje v 000 SIT	+3 %	+4 %	/
Nabavne cene vložnih materialov	+12 %	+10 %	+28 %

Glavno odstopanje od plana je pri prodajnih in nabavnih cenah, ki jih povečane prodajne količine in aktivnosti, izvajane v prvih osmih mesecih letošnjega leta, ne kompenzirajo. Za izboljšanje uspešnosti poslovanja je potrebno sprejeti dodatne kratkoročne in srednjeročne ukrepe.

Zastavljeni ukrepi

Kratkoročni ukrepi

S kratkoročnimi **ukrepi za znižanje stroškov** želimo ustvariti prihranke v mesecih do konca leta 2003. Prihranki v obratih temeljijo na predpostavki, da bomo uspeli doseči proizvodne parametre, dosežene v najboljših treh mesecih letošnjega leta (redno vzdrževanje, poraba pomožnih materialov, specifične porabe, izmeček ...). Investicijsko vzdrževanje in velika popravila bomo omejili na najnujnejše.

Strošek nadur je v Metalu zelo visok in niha iz meseca v mesec. Delo bo potrebno organizirati tako, da bo nadur čim manj.

Skrbno spremljanje nabavnih cen, izbira cenejših dobaviteljev in znižanje stroškov (obseg in cena) storitev, ki jih koristi Metal, bodo vsaj deloma znižali negativne vplive nabavnih cen na poslovni rezultat.

Pri pridobivanju novih naročil bo prodaja selektivno dvigovala cene, tako da bi le-te v novembru in decembru bile v povprečju za 1 % višje od doseženih v prvih osmih mesecih leta.

Ob doslednem izvajanju ukrepov za znižanje stroškov lahko na ta račun izboljšamo rezultat poslovanja za 261 milijonov SIT.

Seveda pa samo varčevalni ukrepi tudi na kratek rok ne bodo dali rezultatov, če ne bodo zagotovljene vsaj minimalne - v oceni za leto 2003 upoštevane - količine in vrednosti prodaje.

Dosežena prodaja v zadnjih mesecih, kakor tudi načrtovana prodaja do konca leta, precej niha in odstopa od ciljane. Zato je naša pomembna naloga tudi pridobivanje ustrezne strukture naročil na strani prodaje in sproščanje ozkih grl ter ustrezna organizacija dela, ki bo omogočila konstantni obseg potrebne proizvodnje.

Ukrepi za zagotovitev povečanega obsega proizvodnje

Kratkoročni cilji obsega proizvodnje in prodaje – za optimalne mesece:

- Vrednost prodaje: 1.650 mio SIT/mesec
- Povprečna prodajna cena: 1,15 EUR/kg
- Odprema 6.150 ton/mesec
 - Jeklarna: 1.000 ton
 - široko ploščato (150 ton)
 - gredice in ingoti (850 ton)
 - Valjarna profilov: 2.400 ton
 - Kovačnica: 2.100 ton
 - PSP: 650 ton

Aktivnosti:

- Dodatne aktivnosti prodaje za pridobivanje naročil dodatnega programa
- Za določene valjane izdelke v svetli in črni izvedbi uvesti sistem proizvodnje iz standardnih zalog
- Aktivnosti na projektu mikroplaniranja in organizacije proizvodnje v Valjarni profilov
- Reševanje proizvodnih ozkih grl z dodatnim zaposlovanjem in s premeščanjem zaposlenih

Vsaj v novembru bi bilo potrebno doseči ciljano optimalno prodajo, v oktobru pa se ji močno približati.

Ob predpostavki, da bomo v mesecih do konca leta 2003 dejansko dosegli načrtovane prihranke in predviden obseg ter vrednost prodaje in da ne bo morebitnih izrednih odhodkov, bo Metal skupaj z družbami, ki jih upravlja, dosegel konsolidiran pozitivni poslovni rezultat. Družbe Serpa, Kopo New York in luenna bodo predvidoma zaključile poslovno leto z dobičkom. Zavedamo se, da so predstavljeni kratkoročni cilji postavljeni visoko, a z angažiranim delom vseh zaposlenih in z doslednim izvajanjem ukrepov dosegljivi.

Srednjeročni ukrepi

Neugodni trendi rasti nabavnih cen na eni strani, ki jim na drugi strani ne sledijo prodajne cene, padanje vrednosti dolarja in dolgoročna recesija v državah, iz katerih so tradicionalni kupci Metala, vplivajo direktno na poslovanje Metala. Kljub temu da smo v letošnjem letu v primerjavi z letom 2000 uspeli dvigniti produktivnost na zaposlenega za 30 %, povečati realizacijo na zaposlenega za 20 %, kar je delno tudi odraz zmanjšanja števila zaposlenih za 11 %, pa so tekoči poslovni rezultati danes slabši od doseženih v letu 2000.

To jasno opozarja, da v Metalu samo z varčevalnimi in drugimi kratkoročnimi ukrepi dolgoročno ne moremo dosegati ustreznih rezultatov. Potrebni bodo večji vsebinski premiki v filozofiji podjetja, na področju trženja, pri obsegu proizvodnje in učinkovitosti procesov v podjetju.

Možni sta nekako dve smeri razvoja. Prva možnost je izločitev manj uspešnih programov in osredotočenje na uspešne programe. To bi pomenilo zmanjšati obseg proizvodnje in prodaje ter temu ustrezno precej zmanjšati tehnične in kadrovske resurse. Druga možnost, ki jo zagovarjamo v poslovanju Metala, pa je dodatno povečati proizvodnjo in prodajo, s tem znižati fiksne stroške na enoto proizvoda in tako izboljšati tudi uspešnost trenutno manj uspešnih programov. Ob tem pa je potrebno izvesti prenovo organizacije, ki bo omogočila večjo učinkovitost in znižanje stroškov dela.

Vsebinsko pri (v nadaljevanju prikazanih) srednjeročnih ukrepih izhajamo iz gradiva "Program razvoja 2003–2007" s tem, da so predlagani bistveno pospešena dinamika in bolj konkretni cilji.

Prenova organizacije Metala:

Zaradi spremenjenih zahtev trga in spreminjajoče se strukture proizvodnje so spremembe in povečanje učinkovitosti organizacije dela in procesov nujni. Ugotavljamo tudi, da smo v nekaterih službah bili organizirani za potrebe velike Železarne Ravne, danes pa Metal take nadgradnje ne potrebuje in je ne zmora financirati. Tako smo zastavili projekt Prenova organizacije Metala, na podlagi katerega, poleg večje učinkovitosti podjetja, pričakujemo tudi zniževanje stroškov dela.

Drugačna organiziranost služb v Metalu bo pomenila manj zaposlenih v skupnih službah in proizvodni režiji. V proizvodnji, kjer večjega zmanjšanja števila zaposlenih ne bo, pa bo potrebno zagotoviti dodatno povečanje obsega proizvodnje za prodajo, ki bo temeljilo na boljšem planiranju, na krmiljenju proizvodnje in izvedbi investicij za sprostitev

proizvodnih ozkih grl. Po prvi fazi prenove organizacije, ki bo končana do septembra 2004, bo v Metalu maksimalno 900 zaposlenih. Podjetje bo za izvedbo projekta namenilo obsežna finančna sredstva, kar bo omogočilo, da bo potrebno znižanje števila zaposlenih v velikem obsegu sporazumno. To bo možno ob predpostavki, da bodo zaposleni, ki izpolnjujejo pogoje za "mehke variante" prekinitve delovnega razmerja, takšno možnost izkoristili. Druga faza prenove organizacije bo imela poudarek na izločevanju pomožnih dejavnosti (kjer bodo projekti pokazali smiselnost izločevanja).

Dodatno povečanje prodaje in proizvodnje

Srednjeročni cilji obsega proizvodnje in prodaje – za optimalne mesece:

- Realizacija: 1.850 mio SIT/mesec
- Povprečna prodajna cena: 1,1 EUR/kg
- Odprema 7.100 ton/mesec
 - Jeklarna: 1.200 ton
 - široko ploščato (300 ton)
 - gredice in ingoti (900 ton)
 - Valjarna profilov: 2.600 ton
 - Kovačnica: 2.600 ton
 - PSP: 700 ton

Aktivnosti:

- Izvedba investicij:
 - Posodobitev 12 MN stiskalnice
 - Ravnalni stroj za ploščate profile
 - Investicija v 6 m gredice, peskalni stroj in kontrolno linijo
 - Rezkalni stroj
 - Cirkograf in luščilni stroj
 - Rekonstrukcija 3. konti peči v Valjarni profilov
 - Dokončanje že začelih investicij (kovaška ogrevalna peč in Mehanska obdelava Kovačnice)
 - Prezem hale livarne težkih ulitkov
 - Skupna vrednost naštetih investicij, ki so bile predvidene v Programu razvoja 2003-2004, bo približno 5 milijonov EUR
- Zagotovitev najugodnejših virov investiranja
- Izboljšati tehnologijo kovanja za orodna jekla za delo v hladnem
- Mesečno planiranje sarž
- Verjetno štiriizmensko delo peči UHP
- Brame za široko ploščate valjarske profile
- Skrajšanje menjalnih časov

Verjamemo, da so srednjeročni ukrepi izvedljivi po korakih v dveh letih s tem, da bi se tudi obseg prodaje, učinkovitost organizacije in poslovni rezultati izboljševali postopno. Seveda pa pomenijo srednjeročni ukrepi tudi določene spremembe v naših miselnih konceptih in zahtevajo nekaj poguma, znanja in pripravljenosti na spremembe.

Aktualna tema

Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Z uveljavitvijo novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je bila dana ustrezna zakonska podlaga za uvedbo različnih oblik dodatnih zavarovanj, ker se obseg in raven pravic iz obveznega državnega socialnega zavarovanja bistveno krčita.

Že daljše obdobje so v vodstvu družb Metal in Serpa ter v strokovnih službah presojali možnost plačevanja premije za dodatno pokojninsko zavarovanje, in sicer vsem tistim zaposlenim, ki bi to želeli. Čeprav to za podjetji pomeni dodatni strošek, je bila v dogovoru s sindikatoma sprejeta odločitev o pristopu, če bo vsaj 51 odstotkov zaposlenih v Metalu in Serpi to želelo.

Družbi bi plačevali premijo v višini dveh odstotkov bruto plače delavca (brez dodatkov), vendar ne manj, kot znaša minimalna premija za dodatno pokojninsko zavarovanje. Letos je 4.040 SIT.

Oktober bodo predstavniki Pokojninske družbe A podrobneje predstavili dodatno pokojninsko zavarovanje in odgovorili na vsa vprašanja, ki se še porajajo. Potem bodo zaposleni prejeli pristopne izjave in se odločili, ali bodo pristopili h kolektivnemu dodatnemu pokojninskemu zavarovanju.

Da bi bila odločitev lažja, smo se v uredništvu odločili, da objavimo nekaj osnovnih informacij o dodatnem pokojninskem zavarovanju in predstavitev Pokojninske družbe A kot bodočega izvajalca dodatnega pokojninskega zavarovanja. Objavljamo tudi anketo o tej aktualni temi, v kateri sta sodelovala predsednika obeh sindikatov in nekaj naključno izbranih sogovornikov.

Kaj je dobro vedeti o dodatnem pokojninskem zavarovanju?

Kaj je dodatno pokojninsko zavarovanje?

- Dodatno pokojninsko zavarovanje je varčevanje za starost.
- Delodajalec in/ali zavarovanec mesečno plačujeta premijo na zavarovančev osebni račun.
- Premija se obrestuje z doseženim donosom.
- Ob upokojitvi se zavarovancu izračuna dodatna pokojnina. Njena višina je odvisna od zbranih sredstev na računu, starosti zavarovanca ob upokojitvi in spola zavarovanca.
- Zaradi daljše povprečne življenjske dobe je dodatna pokojnina za ženske nekaj nižja.
- Dodatna pokojnina se izplačuje zavarovancu do njegove smrti.

- Zavarovanec lahko po 10 letih sredstva dvigne v enkratnem znesku.

Zakaj ga potrebujemo?

- V obveznem sistemu pokojninskega zavarovanja zaposleni financirajo pokojnine upokojencem.
- Sistem je nastal v obdobju bistveno krajše življenjske dobe in večjega števila otrok. Število upokojencev se je v preteklih 40 letih povečalo za petkrat.
- Življenjska doba se bo še podaljševala. V prihodnjih desetletjih se bo število upokojencev izenačilo s številom zaposlenih.

Od upokojitve pa do smrti bo zavarovanec prejemal državno in dodatno pokojnino. Z dodatno pokojnino bo nadomestil znižano državno pokojnino.

Država z ugodnimi davčnimi oprostitvami spodbuja delodajalce in zaposlene za sklenitev dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Kako donosno varčevanje je to?

- Donos se ugotavlja mesečno in ne more biti nižji od zajamčenega donosa. V letu 2002 je donos presegal 10 %.
- Vplačana premija (vplačana s strani delodajalca) je oproščena vseh davščin.
- Zavarovanec tako varčuje v bruto zneskih ob donosih vsaj primerljivih z bančnimi obrestmi.

Kako varno je tako varčevanje?

- Zbrana sredstva so last zavarovancev.
- Tudi v primeru stečaja delodajalca ali pokojninske družbe ostanejo nedotaknjena.
- Za varnost sredstev v primeru Pokojninske družbe A jamčijo tudi banke.

Kako se dedujejo zbrana sredstva?

- V primeru smrti zavarovanca pred upokojitvijo se sredstva v celoti dedujejo.
- V primeru smrti po upokojitvi pa se sredstva dedujejo do 10 let po upokojitvi.

Višina premije z davčno olajšavo

- V letu 2003 znaša najmanjša mesečna premija, ki je upravičena do davčne olajšave, 4.040 SIT, najvišja letna premija pa 484.828 SIT, vendar ne več od 5,84 % bruto plače posameznika.

Pogoj za uveljavitev davčnih olajšav pri kolektivnem zavarovanju

- Sklenitev pogodbe med delodajalcem in zaposlenimi, ki jih zastopa sindikat ali svet delavcev.
- Vključitev vsaj 51 % vseh zaposlenih pri delodajalcu v izbrani pokojninski načrt.

Za zavarovanca je ugodno, da poleg delodajalca tudi sam prispeva del premije, saj bo delodajalec njegov prispevek na varčevalni račun nakazal v bruto znesku.

Zaradi davčnih olajšav tako ugodnega varčevanja, kot je dodatno kolektivno pokojninsko zavarovanje, ni. Nesmiselno bi bilo varčevati iz svoje neto plače, davčne olajšave pa ne izkoristiti.

To zavarovanje se izplača tudi zaposlenim nekaj let pred upokojitvijo, saj jim predstavlja najugodnejšo obliko varčevanja. Privarčevani znesek bodo po preteku 10 let od pristopa k zavarovanju dvignili v enkratnem znesku. Ob izplačilu bodo plačali dohodnino, ne pa tudi

prispevkov. Višina dohodnine bo odvisna od višine pokojnine in bo v vsakem primeru nižja kot pri izplačilu plače.

Zavarovanec je sočasno zavarovan tudi za predčasno pokojnino. Do te je upravičen v primeru brezposelnosti po 53. letu starosti.

 Pokojninska družba A, d.d.

Delovanje v korist zavarovancev

Besedilo: mag. PETER FILIPIČ, predsednik uprave Pokojninske družbe A

Pokojninska družba A je nastala kot partnerstvo uglednih gospodarskih družb s ciljem nuditi zaposlenim ugodno, to pomeni stroškovno učinkovito, varno in dolgoročno stabilno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Praksa razvitih držav kaže, da prostovoljno dodatno pokojninsko

zavarovanje pogosto ni predmet ponudbe bank in zavarovalnic, temveč ga samostojno organizirajo delodajalci ali njihova združenja. Tako organizirani pokojninski skladi (pravne osebe) omogočajo vpliv delodajalcev in zavarovancev na ponudbo sklada in njegovo poslovanje.

Temeljni elementi poslovanja Pokojninske družbe A so bili dogovorjeni na ustanovitveni skupščini, in so:

- Družba deluje v korist zavarovancev in ne z namenom ustvarjanja dobička lastnikom.
- Lastništvo družbe je razpršeno, posamezni lastniški delež ne more biti prevladujoč.
- Sredstva zavarovancev se upravljajo strokovno, varno in dolgoročno stabilno.
- Tako pri upravljanju sredstev kot pri izplačevanju pokojnine je zagotovljena možnost izbire najugodnejšega ponudnika.
- Družba posluje racionalno in nudi zavarovancu najboljšo stroškovno ponudbo.

Navedeni elementi poslovanja so vključeni v statut družbe, v pokojninski načrt družbe in v organizacijo upravljanja in vodenja družbe. Celotno poslovanje družbe je urejeno skladno s standardom kakovosti ISO 9001:2000.

Kako družba deluje v korist zavarovancev?

Družba deluje v korist zavarovancev in ne z namenom ustvarjanja dobička lastnikom.

Statut družbe omejuje najvišji možni dobiček družbe. Določen je v višini, ki družbi omogoča razvoj in zasledovanje kapitalske ustreznosti, nad tem delom pa se dobiček, preko zniževanja provizije za upravljanje, prenaša neposredno zavarovancem. Pokojninska družba A znižuje provizijo za upravljanje kot svoj prihodek in strošek zavarovancev. Ob ustanovitvi je ta znašala 1,25 % letno, sedaj je 1 % letno, medtem ko bo njena končna vrednost po štirinajstih letih znašala le še 0,3 % letno. Nižanje provizije za upravljanje je za zavarovanca velika ugodnost, bistveno večja kot morebitni popusti pri vstopni proviziji ali druge drobne ugodnosti.

Koliko ta ugodnost znaša, je razvidno iz naslednjega izračuna:

Zavarovanec, ki bo 30 let vplačeval premijo 120.000 SIT letno oziroma 10.000 SIT mesečno, bo v celotnem obdobju plačal pokojninski družbi vstopno provizijo v višini 108.000 SIT. V istem obdobju bi poleg vstopne provizije plačal tudi 1.108.705 SIT provizije za upravljanje (če bi ta znašala 1,25 % letno), kar je 10-krat toliko kot vstopna provizija. Znižana provizija za upravljanje, ki jo nudi Pokojninska družba A v tem obdobju, znaša le 306.912 SIT. To pomeni 801.793 SIT neposrednega prihranka zavarovanca, kar je mnogo več, kot če bi zavarovancu ponudili vstopno provizijo 0 %.

Kakšno je lastništvo družbe?

Lastništvo družbe je razpršeno, posamezni lastniški deleži niso prevladujoči.

Največji lastniški delež ne presega 7,5 %. Lastništvo je

enakomerno razpršeno med velika podjetja, kar družbi omogoča stabilen razvoj.

Lastniki Pokojninske družbe A so: **ADRIA MOBIL, AKTIVA INVEST, ALPOS, AMZS, AUTOCOMMERCE, CANKARJEVA ZALOŽBA, DELAVSKA HRANILNICA, DNEVNIK, DZS, FACTOR BANKA, GH UNION, HOLDING HIDRIA, LEK, LUKA KOPER, MOBITEL, PETROL, PS MERCATOR, REMOS, SAVA KRANJ, SKB BANKA, SLOVENSKE ŽELEZARNE, SOCIUS, TALUM, TEHNIČNA ZALOŽBA, VIATOR & VEKTOR, VIZIJA in ZAVAROVALNICA MARIBOR.**

Družba ima 19-članski nadzorni svet kot najvišji organ nadziranja in usmerjanja poslovanja družbe. Sestavljajo ga predsedniki uprav največjih ustanoviteljic (**Zoran Janković - predsednik, Janez Lotrič - podpredsednik in člani Mirjan Bevc, Janez Bohorič, Metod Dragonja, Sonja Gole, Darko Horvat, Bogdan Lipovšek, Rafael Mavri, Boris Pesjak, Bojan Petan, Herman Rigelnik, Cvetka Selšek, Edvard Svetlik, Tibor Šimonka, Tone Škrli, Danilo Toplek in Marko Vihar**).

Razpršeno lastništvo in širok mehanizem upravljanja družbe sta poroka usmerjanja poslovanja družbe v korist zavarovancev. Člani organov upravljanja družbe sodelujejo brez nadomestila stroškov ali sejin, ker tudi sami sprejemajo poslanstvo delovanja v korist zavarovancev.

Kako se upravljajo sredstva?

Sredstva zavarovancev so upravljana strokovno, varno in dolgoročno stabilno.

Pokojninska družba A zbrane premije oddaja v upravljanje bankam. Te sredstva nalagajo, skladno z naložbeno politiko, opredeljeno v pokojninskem načrtu, v obveznice in depozite ter manjši del v delnice. **Banke, ki sredstva upravljajo, jamčijo z vsem svojim premoženjem za sredstva in zajamčeni donos** ter pokrivajo svoje stroške izključno iz dela ustvarjenega presežnega donosa. Sredstva zavarovancev Pokojninske družbe A upravljata Factor banka in A banka. V drugem polletju letos se jima je pridružila tudi Probanka.

Kako je zagotovljena izbira najugodnejšega izplačevalca pokojnine?

Tako pri upravljanju sredstev kot pri izplačevanju pokojnine je zagotovljena možnost izbire najugodnejšega ponudnika.

Pokojninska družba A razporeja sredstva v upravljanje bankam skladno z opredeljeno naložbeno politiko in doseženimi rezultati posamezne banke pri upravljanju. **Nobena banka nima vnaprej dogovorjenega obsega sredstev v upravljanju.** Število bank se je iz začetne ene banke v lanskem letu povečalo na dve banki in v letošnjem letu na tri banke. V prihodnosti bo del sredstev upravljala tudi pokojninska družba sama. To bo del sredstev v dolgoročnih naložbah z vnaprej določenim donosom in z visoko stopnjo varnosti.

Ob upokojitvi lahko zavarovanec Pokojninske družbe A sam izbere izplačevalca pokojnine. V primeru, da je to zavarovalnica, mu Pokojninska družba A brezplačno sklene pogodbo za izplačilo pokojnine in na zavarovalnico prenese sredstva **brez izstopne provizije. Tudi prenos sredstev ob upokojitvi** na drugo pokojninsko družbo zaradi skupnega izplačila pokojnine **je brezplačen.**

Kako poslujemo?

Pokojninska družba A posluje racionalno in nudi zavarovancu najboljšo stroškovno ponudbo.

Organiziranost Pokojninske družbe A je prilagojena poslovanju z velikimi skupinami zavarovancev. Zaradi lastništva družbe s strani delodajalcev in naklonjenosti vodstev so stroški pridobivanja zavarovancev majhni.

Družba ima sedem zaposlenih in je v letu 2002 – tri leta pred načrtom – preseгла prag ekonomičnosti poslovanja ter poslovala pozitivno. Posebnost namena ustanovitve družbe, ki je opredeljena kot korist zavarovancev in ne kot dobiček ustanoviteljev, nam skupno z njenim racionalnim poslovanjem omogoča sestavo stroškovno najugodnejše ponudbe.

Vsi zavarovanci Pokojninske družbe A so zavarovani pod enakimi, zelo ugodnimi pogoji, opredeljenimi z vstopno provizijo 3 % in s padajočo provizijo za upravljanje (1,25 % ob ustanovitvi, 1 % trenutno, postopno nižanje do 0,3 % letno v 14. letu). Stroškovno tako ugodnih pogojev preko celotnega obdobja zavarovanja ne more ponuditi nobena druga družba, ustanovljena zaradi profitnih motivov.

Pokojninska družba A je eden izmed največjih ponudnikov kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Ustanovili so jo delodajalci in v njej zavarovali svoje zaposlene, zavedajoč se, da javni sistem pokojninskega zavarovanja bodočim upokojencem ne bo mogel zagotavljati potrebne ravni prihodkov.

Ugledni gospodarstveniki so oblikovali partnerstvo, katerega cilj ni dobiček njihovih družb, temveč primerna pokojnina njihovih zaposlenih. Ta bo postala, kot že marsikje po svetu, pomemben element tako socialne varnosti kot kadrovske politike.

Na koncu bi želel ponoviti naše prednosti:

- **družba je ustanovljena v razpršenem lastništvu v korist zavarovancev;**
- **vsil zavarovanci so zavarovani pod enakimi, zelo ugodnimi pogoji, kar se kaže v nizki vstopni proviziji in padajoči proviziji za upravljanje;**
- **za sredstva zavarovancev in zajamčeni donos jamčijo banke upravljavke (Factor banka, Abanka, Probanka);**
- **zavarovanec lahko sam ob upokojitvi izbere zavarovalnico, na katero se brezplačno prenesejo njegova sredstva;**
- **lastniki Pokojninske družbe A so velika, ugledna in kapitalsko močna podjetja, ki so v družbi tudi zavarovala svoje zaposlene;**
- **do sedaj smo zavarovali preko 30.000 zaposlenih iz 170 podjetij in zbrali preko 6,5 milijarde SIT premij;**
- **v Pokojninski družbi A smo uredili svoje poslovanje skladno s standardom ISO 9001:2000.**

Nudimo vam enake pogoje zavarovanja, kot jih imajo pri nas zavarovani delavci Autocommercea, Acronija, Mercatorja, Leka, Petrola, Taluma in mnogih drugih podjetij, ki so že pristopila k našemu pokojninskemu načrtu.

Anketa

Zaposleni želijo še več informacij

Anketirala in fotografirala: ANDREJA ČIBRON-KODRIN, Fužinar Ravne, d.o.o.

JANEZ KLANČNIK, predsednik Sindikalne podružnice SKEI lokacije Ravne: "Na iniciativo s strani obeh sindikatov so se o dodatnem pokojninskem zavarovanju začela pogajanja in dogovarjanja z vodstvom Metala in Serpe. Pogovori so pripeljali do končnega cilja: 25. septembra so pristojni organi zaposlenih z delodajalcema podpisali pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta.

Poudarim naj, da je vodstvo Metala kljub težki

poslovni situaciji pokazalo pripravljenost, da prevzame te dodatne stroške.

Skupščina Metala je za izvajalca prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izbrala Pokojninsko družbo A, katere solastniki so veliki sistemi; med temi podjetji so tudi Slovenske železarne, d. d. Za nas je pristop Metala k dodatnemu pokojninskemu zavarovanju pomemben, ker bomo aktivnosti za pristop nadaljevali v vseh družbah na lokaciji - nekatere od njih so že privatizirane, druge pa so v fazi privatizacije. Dogovori o dodatnem pokojninskem zavarovanju že potekajo z novim lastnikom Sistemске tehnike - s skupino Viator & Vektor.

Vsem zaposlenim priporočamo, da s podpisom izjave pristopijo k prostovoljnemu dodatnemu pokojninskemu zavarovanju."

FRANC LAJBAJER, predsednik sindikata Neodvisnost KNSS družb Železarne Ravne: "V sindikatu Neodvisnost imamo o dodatnem pokojninskem zavarovanju pozitivno mnenje. V prihodnje se bodo pokojnine namreč zmanjševale. Kot je predvideno v novem zakonu, bodo pokojnine dosegale le 60 odstotkov sedanjih. Zato tudi odobravamo dodatno pokojninsko zavarovanje, saj menimo, da je to za

delavce ugodno. Zaposlenim predlagamo, da pogodbe o pristopu h kolektivnemu dodatnemu pokojninskemu zavarovanju v čim večjem številu podpišejo.

Z delodajalcem smo se o dodatnem pokojninskem zavarovanju pogajali pet mesecev in iztržili, da bo plačeval za premijo dva odstotka od bruto plače zaposlenega. Ker je podjetje v težavah, smo se v našem sindikatu strinjali, da za dodatno pokojninsko zavarovanje namenja znesek, ki ga je zdaj zmožno plačevati. Dogovorjeno pa je, da se v prihodnje - če se poslovanje izboljša - lahko ta odstotek za premijo še poveča.

Denar za dodatno pokojninsko zavarovanje bo prispeval delodajalec. Delavci, ki ne bodo podpisali pogodbe o pristopu, bodo škodovali predvsem sebi. Presoditi in odločiti

pa se mora seveda vsakdo sam. Kot predsednik sindikata Neodvisnost želim in tudi svetujem, naj se zaposleni v čim večjem številu prijavijo, ker nimajo česa izgubiti. Kvečjemu bodo pridobili, ker bodo imeli solidne pokojnine. Seveda pa lahko vsak delavec, če hoče, še sam vplačuje premijo individualnega dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

V pogajanjih za pristop k dodatnemu pokojninskemu zavarovanju smo se zavestno odpovedali 0,5-odstotni eskalaciji. Vrednost točke pa se je povečala za 2,7 odstotka. Ker je delodajalec v težavah, ne more upoštevati celotne eskalacije. Pristali smo na nižjo, saj je s stališča pokojninske reforme na dolgi rok dodatno pokojninsko zavarovanje za delavce boljše. Do nove pokojninske reforme bo verjetno prišlo že v naslednjih petih ali šestih letih, položaj delavcev pa bo še slabši."

ALOJZ KAC, Serpa: "O dodatnem pokojninskem zavarovanju sem nekaj že slišal, o tem, kako naj bi bilo konkretno urejeno v našem podjetju, pa nisem seznanjen. Bodo že še povedali. Najprej potrebujemo informacije, da se bomo lahko opredelili. Do upokojitve imam še 18 let. Ugotavljam, da imajo starejši upokojenci večjo pokojnino kot mi plačo."

SREČKO FELKER,

Vzdrževanje: "Dodatno pokojninsko zavarovanje je pozitivna stvar, še posebej če bo delodajalec prispeval določeno vsoto. Plače se namreč ne povečujejo. Nekaj informacij o dodatnem pokojninskem zavarovanju smo v podjetju dobili, so pa tudi v vseh medijih. Osnovni problem je, ker ljudje nimajo denarja, da bi sami plačevali premije in varčevali brez posrednikov. Tudi meni so

na zavarovalnici že pripravili izračune, pa je nemogoče, da bi plačeval tolikšen znesek. O upokojitvi zdaj še ne razmišljam; če zdravje služi, ni težko hoditi v službo."

SILVO GEROLD,

Kovačnica: "Razlike med ljudmi se bodo ohranjale in bodo še večje. Dva odstotka od slabe bruto plače je seveda veliko manj kot dva odstotka od dobre bruto plače. Ali: Slabše plače pomenijo slabše pokojnine. Treba je upoštevati, da so bile včasih zelo slabe razmere za šolanje in da vsi nismo mogli pridobiti izobrazbe in posledično boljše plačanega dela. Plače so prenizke. Če bi imel denar, bi si plačeval dodatno

premijo. Podobno zgrešen sistem se mi zdi v zdravstvu: Kdor bo imel denar, bo deležen dobrih zdravstvenih storitev."

VLADISLAV KOTNIK,
Kovačnica: "Ponudbo izvajalca dodatnega pokojninskega zavarovanja seveda dobro poznam. Že od leta 2000 se trudim, da bi tovrstno zavarovanje vpeljali. Predvsem zdaj pričakujem natančnejšo predstavitev pokojninskega načrta Pokojninske družbe A, ki je bil doslej predstavljen bolj skopo. Glede na nedavno dogovorjeno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbence me zanima, ali imamo tudi v

gospodarstvu možnosti za enake bonitete. Na primer: Kako je z uveljavljanjem davčnih olajšav? Ali bodo lahko starejši delavci, ki jim manjka manj kot deset let do izpolnitve minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, vrednost prejetih vplačil dobili izplačano ob upokojitvi v obveznem pokojninskem zavarovanju še pred potekom 10 let od vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje? Gre namreč za to, da bi bili ti ljudje tako bolj motivirani za vključitev v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje. Zdaj je sicer v Metalu dogovorjeno, da bo delavcem, ki imajo do upokojitve še do dve leti, vsota iz dodatnega pokojninskega zavarovanja izplačana hkrati z odpravnino. Premije, ki jih bo vplačeval delodajalec, so resda minimalne, vendar je to največ, kar smo zaposleni glede na možnosti podjetja in pogajalska izhodišča lahko iztržili."

Kovačnica

Obrat, ki poleg kovanja širi tudi mehansko obdelavo

Besedilo in fotografije: ANDREJA ČIBRON-KODRIN, Fužinar Ravne, d.o.o.

Stružnica v halli mehanske obdelave

Po stečaju Jeklolivarne je halo čistilnice kupila družba Metal in jo dodelila Kovačnici. Prvi stroj so v njej postavili že pred tremi leti. Urejanje hale in postavljanje proizvodnih agregatov se je nadaljevalo tudi v naslednjih letih, še posebej pospešeno pa delo poteka letos. Tako imenovana hala mehanske obdelave je predvidena za luščenje, struženje, rezkanje in ravnanje odkovkov, od tu pa poteka tudi odprema. Tudi v Težki kovačnici ni zatišja, saj tam pravkar postavljajo novo ogrevno peč.

Kaj so že postorili in kaj še načrtujejo, je povedal direktor Kovačnice Zdravko Mlakar, dipl. inž. metal.

Nekdanja čistilnica Jeklolivarne dobiva novo podobo ...

Že poleti leta 2000 so v hali – zaradi pomanjkanja prostora drugje – postavili luščilni stroj. Naložba je bila nujna, ker so kupci vse bolj povpraševali po svetlo obdelani površini kovanih palic. V Metalu so jim sprva skušali ustreči s struženjem izdelkov, ki so ga naročali v STO. A tudi tamkajšnje zmogljivosti niso več zadoščale povečanemu povpraševanju, zato so se pojavljale zamude pri izpolnjevanju dobavnih rokov za stružene palice dimenzij pod 200 mm.

Nakup rabljenega luščilnega stroja, ki so ga v Metalu s pomočjo zunanjih izvajalcev temeljito obnovili, se je v naslednjih letih potrdil. Na njem poteka luščenje odkovkov in izdelkov paličastega programa s premerom od 100 do 200 mm, ki so dolgi vsaj tri metre. Krajše in debelejšje kovaške izdelke pa je še vedno treba stružiti. Tudi pričakovanja, da se bo povečalo povpraševanje po luščenih izdelkih, so se uresničila. Ta postopek namreč poceni obdelavo in zniža stroške izdelave proizvoda, ustrezna pa je tudi kakovost obdelane površine. Kupcem na mesec dobavijo od 500 do 600 ton luščenih izdelkov.

Količina struženih izdelkov po postavitvi luščilnega stroja se še vedno giblje od 400 do 500 ton mesečno, kar je posledica pridobitve novih trgov in

povečanja naročil za izdelavo kovanega jekla v svetli izvedbi. Decembra 2001. leta so v hali namestili tračno žago.

Naslednja pridobitev je bil rabljeni rezkalni stroj, katerega postavitev se je začela konec leta 2001, delati pa je začel v aprilu naslednjega leta. Delo na njem poteka večinoma v treh izmenah.

Rezkalni stroj v mehanski obdelavi

... nastaja hala celovite mehanske obdelave

Zahodni del hale so začeli temeljito urejati spomladi letos. "Ob nenadni reorganizaciji družbe STO, ki je povzročila tudi razpad njenega obrata Individualna proizvodnja, smo bili prisiljeni urediti svojo mehansko obdelavo," razlaga direktor Zdravko Mlakar. "Prvotno je bilo dogovorjeno, da bomo le-to uredili v hali Individualne proizvodnje, nakar pa je skorajda preko noči iz STO prišla odločitev, da bo v tej hali njihov namenski program oziroma da bodo v njej izdelovali valuke. Odločili smo se, da uredimo mehansko obdelavo v hali, kjer je že obratoval luščilni stroj. Aprila je Serpa izdelala projekt, do maja pa smo priskrbeli celotno dokumentacijo in takoj začeli s pripravljalnimi deli."

Najprej so demontirali dve ogrevni peči. Komorno žarilno peč Custodis so podrli, ker ni bila energetske zanimiva, medtem ko so žarilno peč LOI – SAAR prestavili v Težko kovačnico. Očistili so notranjost in stekla ter zamenjali nekaj oken, pobelili strop in stene, uredili razsvetljavo in ogrevanje ter prepleskali žerjav. Po izdelavi temeljev za štiri stružnice, kar je delo Metalovih industrijskih zidarjev, so prenovili tudi tlake. Ureditev hale je doslej stala okoli 120 milijonov tolarjev.

"Češka" stružnica ni upravičila pričakovanj.

Sredi julija je potekal poskusni zagon stružnic. Dve je Metal kupil od obrata Individualna proizvodnja iz STO ter zaposlil tudi nekaj njihovih delavcev, tretjo pa je nabavil na Češkem. Pri obratovanju slednje pa se, po besedah direktorja Kovačnice, pojavljajo težave. Predvideli so jo namreč za obdelavo večjih odkovkov. Izkazalo se je, da je za struženje obdelovancev premera od 400 do 450 mm primerna, pri obdelavi večjih kosov pa se pojavijo znaki preobremenjenosti. Če "češka" stružnica, katere nakupna vrednost je 110.000 evrov, ne bo upravičila pričakovanj, bo treba postaviti še eno, ki je sicer prej niso načrtovali. Do takrat bodo storitve struženja večjih obdelovancev, težjih od pet ton in daljših od šest metrov, naročali v družbi Stroji. Kljub temu pa so se stroški za storitve mehanske obdelave, ki so znašali nekaj milijonov na mesec, s pridobitvijo stružnic že bistveno zmanjšali.

Ob vsaki stružnici so zgradili transporter, ki poskrbi za prenos odstružkov v kontejner zunaj hale.

V levem zgornjem delu hale (gledano od glavnega vratarja) že obratuje tudi zasredilni stroj ali stroj za sredinjenje obdelovancev.

Zaposlenim delo olajšujejo štirje preurejeni daljinsko vodeni žerjavi.

V Kovačnici pa, kot razlaga direktor Zdravko Mlakar, z doseženim še niso zadovoljni. Nadaljevali bodo urejanje hale: pred zimo bodo popravili zatesnitev strehe in montirali vsaj ena dvizna vrata, na nov oplesk pa čaka še žerjav.

Razširili bi radi tudi proizvodne zmogljivosti. Potrebovali bi dve tračni žagi; eno za razrez struženega materiala, druga pa bi pomagala odpravljati ozko grlo pri razrezu luščenega in rezkanega materiala na obsoječi tračni žagi. Če bo vse potekalo po načrtih, bodo eno tračno žago dobili še letos. "Zdaj je prednostna nabava ravnalnega stroja. Aktivnosti so v polnem teku," pripoveduje direktor. "V igri sta dva ravnalna stroja: Banningov ravnalni stroj moči 320 ton, ki stoji v Valjarni profilov in bi ga bilo treba obnoviti ter opremiti s podajno-obračalnimi napravami, ter Bronxov ravnalni stroj moči 500 ton. Imamo ponudbo za nov stroj, ki bi nas brez pomožnih naprav stal okoli 600.000 evrov. Naša želja je, da bi z ravnalnim strojem lahko poravnali izdelke v čim širšem dimenzijskem območju in tako čim bolj razbremenili kovaško stiskalnico." Na 1200-tonski kovaški stiskalnici zdaj namreč poleg kovanega materiala

ravnajo tudi material za bluming in valjarno. Količine so tako velike, da na tej stiskalnici večinoma ravnajo material, naročila za kovanje pa so zaradi zasedenosti kapacitet prisiljeni odklanjati. Ker obratovanje stiskalnice zahteva vsaj tričlansko posadko, pri horizontalnem stroju pa zadošča le en delavec, bi z nakupom močnejšega ravnalnega stroja razbremenili stiskalnico, povečali njeno proizvodnjo ter pocenili stroške ravnanja, je prepričan direktor Zdravko Mlakar. Odločitev bo znana v septembru.

Ker "nova" kovaška stiskalnica omogoča izdelavo tudi do 16-tonskih odkovkov, pettonski žerjav ob rezkalnem stroju ne zadošča in bo treba zgraditi še močnejšega. Vsaj desettonskega. Brez nadstreškov so še transporterji odstružkov, kar bo urejeno v kratkem. Prenove je potreben transporter pri luščilnem stroju; dela in oprema bodo stali okoli 25 milijonov tolarjev. Proizvodne zmogljivosti levega dela hale Mehanske obdelave, kjer poteka tudi odprema svetlega materiala, bi zakročila postavitev kontrolne linije. Direktor Mlakar napoveduje: "To želimo narediti do konca prihodnjega leta. V bližnji prihodnosti nameravamo postaviti še en ravnalni stroj, z močjo okoli 1000 ton, in še en rezkalni stroj ter tako zaključiti investicije v hali mehanske obdelave."

Oprema v hali mehanske obdelave

ne bo težav. Še več, ker so izbrali sodobno peč, bodo njene tehnološke rešitve upoštevali pri modernizaciji starih ogrewnih peči. Lastnega razvoja na tem področju namreč nimajo več.

Nova ogrewna peč bo obratovala na mestu nekdanje t. i. cimprske ute, v kateri je nazadnje poslovalo podjetje TA-PO & TMD. Gradbena dela, ki vključujejo izkop, postavitev temeljev, izdelavo izolacije ter montažo sten iz izolacijske pločevine, so se začela 19. avgusta. Delavci SGP Ivarnik jih morajo po pogodbi, "težki" okoli 20 milijonov tolarjev, končati do 22. septembra. Poskusni zagon peči naj bi bil okoli 20. novembra.

Kot napoveduje direktor Mlakar, od novih vlaganj pričakujejo manj zastojev zaradi neogretega vložka in povečanje proizvodnje. Tudi bližina stiskalnice je ugodna, saj so časi prenosa vložka za kovanje krajši, material pa se zato tudi manj ohladi.

V Težki kovačnici si želijo tudi žarilno peč za toplotno obdelavo, in sicer v bližini nove ogrewnne peči. Dolgoročno bodo na mestu dotrajanih ogrewnnih peči postavili žarilne.

"V Kovačnici želimo, da bi z opisanimi vlaganji čim prej dosegli mesečno odpremo, večjo od 2.500 ton. Tako bomo lahko z večjim optimizmom zrlji v prihodnost," je v imenu sto petdeset zaposlenih sklenil direktor Mlakar.

Žarilna peč LOI – SAAR je bila iz nekdanje Jeklolivarne čistilnice prestavljena v Težko kovačnico.

Hala mehanske obdelave

Nova ogrewna peč za Težko kovačnico

Dela letos potekajo tudi v Težki kovačnici. Kot rečeno, so aprila tja prestavili žarilno peč, nekdanj last Jeklolivarne. Učinki so bili vidni takoj: zmanjšalo se je število prevozov, prihranek pa je tudi pri boljši izkoriščenosti časa za toplotno obdelavo.

Z začetkom proizvodnje na novi stiskalnici so se potrdila predvidevanja, da zmogljivosti obstoječih ogrewnnih peči ne zadoščajo več in je zaradi tega proizvodnja manjša. Zato, razlaga direktor Zdravko Mlakar, so se odločili za naložbo v novo ogrewnno peč, izdelek avstrijskega podjetja Maerz. Zanj bo treba odšteti 600.000 evrov. Ponudnik je priznan proizvajalec kakovostne opreme za ogrevanje vložkov v kovačnicah, ki jih vgrajuje tudi Metalova konkurenca, zato v podjetju pričakujejo, da s pečjo

Delo z nevarnimi kemičnimi snovmi

Besedilo: ALENKA AJD, univ. dipl. kem., svetovalec za kemikalije

Kemične snovi so del našega življenja, saj se z njimi srečujemo prav vsi, pri delu in v domačem okolju. Kljub temu da imajo nekatere kemikalije tudi za zdravje človeka nevarne lastnosti, se jim praktično ni možno odpovedati, pač pa je potrebno njihove nevarnosti za varnost in zdravje vzeti v zakup in se naučiti varnega ravnanja z njimi.

V Sloveniji je maja 1999 stopil v veljavo Zakon o kemikalijah (ZKEM). Ta zakon ureja promet s kemikalijami, določa ukrepe za varovanje zdravja ljudi in okolja pred škodljivimi učinki kemikalij ter predpisuje obveznosti in postopke, ki jih morajo izpolnjevati pravne in fizične osebe, ki v RS proizvajajo kemikalije, z njimi opravljajo promet ali jih uporabljajo.

V našem podjetju uporabljamo kemikalije, ki imajo nevarne lastnosti, zato smo morali prilagoditi svoje delovanje zakonskim zahtevam. V tem prispevku bom na kratko razložila nekatere pojme, ki se nanašajo na kemijsko varnost, v naslednji številki pa bom opisala, kako smo to področje uredili v Metalu.

Nevarne kemikalije

- so snovi ali pripravki, ki zaradi svojih fizikalno-kemijskih lastnosti predstavljajo nevarnost za požar ali eksplozijo;
- so snovi ali pripravki z lastnostmi, ki predstavljajo tveganje za zdravje človeka, če je le-ta izpostavljen neposrednemu stiku s kemikalijo;
- so snovi ali pripravki, ki so nevarni za okolje.

Etiketa

Embalaza za nevarno kemikalijo mora biti opremljena z etiketo, ki je na embalažo odtisnjena ali dodana in vsebuje vse predpisane informacije. Na etiketi morajo biti naslednji podatki:

- ime, polni naslov in telefon proizvajalca ali posrednika;
- ime kemične snovi ali trgovsko ime pripravka, pripadajoče EC število;
- simbol za nevarnost s pripadajočim črkovnim znakom in napis za opozarjanje na nevarnost;
- standardna opozorila "R" - so točno določeni stavki, ki opozarjajo na nevarnosti;
- standardna obvestila "S" - so točno določeni stavki, ki priporočajo varnostne ukrepe.

Simboli

E

Eksplozivno

F+

Zelo lahko vnetljivo

F

Lahko vnetljivo

O

Oksidativno

T+

Zelo strupeno

T

Strupeno

Xn

Zdravju škodljivo

C

Jedko

Xi

Dražilno

Varnostni list

Je zbir podatkov, ki služi varovanju zdravja človeka in okolja ter zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev na delovnem mestu. Za verodostojnost podatkov in za izdelavo varnostnega lista odgovarja proizvajalec ali uvoznik kemikalije. Iz varnostnega lista se da razbrati ime snovi ali pripravka, podatke o nevarnih sestavinah, ugotovitve o nevarnih lastnostih, ukrepe za prvo pomoč, ukrepe ob incidentih itd. Proizvajalec, uvoznik ali dobavitelj kemikalije je uporabniku dolžan zagotoviti varnostne liste za nevarne snovi oz. pripravke. Varnostni list mora biti napisan v slovenskem jeziku, razen nekaj izjem. Pravica delodajalca je, da od dobavitelja zahteva varnostne liste, obveznost delodajalca pa je, da mora imeti varnostne liste za vsako kemikalijo, ki jo na delovnih mestih uporablja, in zagotoviti mora dostop do varnostnih listov vsem, ki z določeno snovjo ravna.

Usposabljanje

Usposabljanje je obvezno za vse delavce, ki ravnaajo z nevarnimi kemikalijami, in sicer pred nastopom dela ter kasneje v rednih letnih presledkih. Zajemati mora vsebine varnega in zdravega dela, kakor tudi ravnanje ob nevarnih in nujnih primerih.

Svetovalec za kemikalije

Pravne ali fizične osebe, ki proizvajajo ali opravljajo promet z nevarnimi kemikalijami, morajo za izvajanje tega zakona določiti enega ali več svetovalcev za kemikalije z najmanj visoko strokovno izobrazbo kemijske ali farmacevtske smeri ter z opravljenim tečajem in s preizkusom znanja iz predpisov, ki urejajo proizvodnjo in promet s kemikalijami.

Evropski teden varnosti

20.–24. oktober 2003

KAJ je Evropski teden varnosti in zdravja pri delu?

Evropski teden 2003 je informativna kampanja, katere cilj je ustvariti varna in zdrava evropska delovna mesta s promoviranjem aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja pri delu z nevarnimi snovmi. S podporo vseh držav članic in držav kandidatk, Evropske komisije in Evropskega parlamenta, sindikatov in združenj delodajalcev je ta vsakoletna pobuda postala največji evropski dogodek na področju varnosti in zdravja pri delu. Daje namreč edinstveno možnost, da pozornost usmerimo na pomen varnosti in zdravja pri delu.

KDO organizira Evropski teden?

Za koordinacijo je pristojna Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu, ki ima sedež v Bilbau, aktivnosti pa bodo potekale v vseh 15 državah članicah, državah kandidatkah in drugod. Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu je organizacija Evropske unije, odgovorna za varnost in zdravje pri delu.

KDAJ poteka Evropski teden?

Aktivnosti Evropskega tedna se bodo v EU izvajale v oktobru 2003, pri čemer bodo posamezne države same določile, kateri teden bo namenjen tem aktivnostim. Informativna kampanja bo potekala skozi celo leto 2003.

KDO lahko sodeluje v Evropskem tednu?

Evropski teden je namenjen ljudem v organizacijah, podjetjih in na delovnih mestih vseh velikosti in vseh panog. K sodelovanju so vabljeni vsi, ki se ukvarjajo s področjem varnosti in zdravja pri delu, še posebej inštitucije, ki se ukvarjajo z varnostjo in zdravjem pri delu, zavarovalnice, sindikati in združenja delodajalcev, podjetja, vodstveni delavci, zaposleni in delavski zaupniki za varnost in zdravje pri delu.

ZAKAJ se mora Evropa spopasti z vprašanjem nevarnih snovi na delovnem mestu?

V Evropi je na milijone zaposlenih izpostavljenih nevarnim snovem na svojem delovnem mestu. Če ne nadzorujemo tveganj, ki so s tem povezana, je lahko zdravje ljudi ogroženo na različne načine. Naj omenimo le najbolj pogoste: astmo in kožne alergije ali najhujše: rak, zmanjšanje plodnosti in prirojene okvare otrok. Lahko nastanejo okvare živčnega in imunskega sistema. Nevarne snovi vplivajo na življenjsko pomembne organe, kot so pljuča, srce, ledvica in jetra.

Zaradi tega se podjetja soočajo z manjšo produktivnostjo in večjim obsegom odškodninskih zahtevkov zaposlenih.

Evropska zakonodaja določa obveznosti delodajalcev, da preprečijo izpostavljenost delavcev škodljivim učinkom nevarnih snovi na delovnem mestu. Mednje spada ocenjevanje tveganj, preprečevanje tveganj, povezanih z nevarnimi snovmi, ukrepi za ravnanje ob nesrečah in nujnih primerih ter informiranje in usposabljanje delavcev. Poleg tega morajo delodajalci vključiti

zaposlene v programe ukrepov varnosti in zdravja pri delu v podjetju.

Na voljo je cela vrsta navodil za delodajalce in zaposlene, ki jih je treba tudi izvajati, če želimo zaščititi zdravje delavcev. Ključni cilj Evropskega tedna ni samo dvigniti ravnj znanja o tovrstnih tveganjih, temveč tudi spodbuditi ukrepe, ki bodo evropska delovna mesta naredili varnejša, bolj zdrava in bolj produktivna.

KAJ lahko storimo?

Idealno bi bilo, če bi lahko povsem prenehali uporabljati nevarne snovi, oziroma če to ni mogoče, da bi jih nadomestili z manj nevarnimi. Ključ do zmanjšanja tveganj zaradi nevarnih snovi je v ocenjevanju tveganj in v izvajanju zahtev različnih evropskih direktiv, ki urejajo uporabo nevarnih snovi pri delu. Navodila za to so na voljo na spletni strani Evropskega tedna (<http://osha.eu.int/ew2003/>). Države članice so pripravile tudi svoje lastne praktične smernice za delo z nevarnimi snovmi in preventivne ukrepe.

Zmanjševanje tveganj pri delu z nevarnimi snovmi ni le moralna in zakonska obveznost. V njen prid govori tudi poslovna praksa. Prispeva namreč k izboljšanju morale zaposlenih in povečanju produktivnosti. Najuspešnejša podjetja imajo običajno najboljše programe varnosti in zdravja pri delu. Skrb delodajalca za varnost in zdravje pri delu predstavlja pravilno poslovno odločitev.

Zaposlovanje

JUNIJ, JULIJ, AVGUST 2003			
	ŠTEVILO ZAPOSLENIH 31. 8. 2003	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE	PREKINILI DELOVNO RAZMERJE
JEKLARNA IN VALJARNA GREDIC	217	5	3
VALJARNA PROFILOV	195	5	6
KOVAČNICA	137	/	5
PROIZVODNJA SVETLIH PROFILOV	55	/	/
VZDRŽEVANJE	122	2	2
SKUPNE SLUŽBE	263	/	5
SKUPAJ	989	12	21

Jubilanti

V juniju, juliju in avgustu 2003 so bili naši jubilarci:

- **za 10 let** 4 sodelavci, in sicer: Boštjan Bombek iz Proizvodnje svetlih profilov ter Andrej Brumen, Boštjan Rožen in Robert Šopar iz Vzdrževanja;
- **za 20 let** 5 sodelavcev: Božo Pogorevc iz Valjarne profilov, Radovan Mori in Andrej Mlačnik iz Kovačnice, Marko Vavče iz Materialnega gospodarjenja ter Martin Mori iz Kontrole in metalurškega razvoja;
- **za 30 let** let 12 sodelavcev: Avguštin Visković, Mirko Barič iz Jeklarne in valjarne gredic, Branko Šredl, Branko Bonič iz Valjarne profilov, Marjetica Čegovnik in Rajko Črešnik iz Kovačnice, Ana Mrak iz Prodaje, Marija Krevh iz Nabave, Marija Kjørpenčev iz Materialnega gospodarjenja, Barbara Godec in Dragica Lampreht iz Financ ter Milena Gartner-Delopst iz Kadrov.

BOLNIŠKE ODSOTNOSTI – ODSOTNOST V % (URE BOLNIŠKE NA ŠTEVILO OPRAVLJENIH UR)				
	JUNIJ	JULIJ	AVGUST	SKUPAJ (1. – 8.)
JEKLARNA IN VALJARNA GREDIC	8,65	6,47	7,61	6,87
VALJARNA PROFILOV	8,63	7,65	7,07	8,08
KOVAČNICA	6,01	5,48	3,66	5,74
PROIZVODNJA SVETLIH PROFILOV	5,80	4,08	4,13	4,55
SKUPNE SLUŽBE	1,85	1,85	2,04	3,11
SKUPAJ	6,37	5,09	5,73	5,73

POŠKODBE PRI DELU (ER 8 – TEŽJE POŠKODBE)				
	JUNIJ	JULIJ	AVGUST	SKUPAJ (1. – 8.)
JEKLARNA IN VALJARNA GREDIC	3	4	4	14
VALJARNA PROFILOV	2	2	/	16
KOVAČNICA	2	2	/	11
PROIZVODNJA SVETLIH PROFILOV	1	1	/	3
VZDRŽEVANJE	3	3	/	8
KONTROLA IN MET. RAZVOJ	1	1	/	4
SKUPAJ	12	13	4	56

Negativnih vplivov rasti nabavnih cen, ki jim ne sledijo prodajne cene, nismo uspeli v celoti nadomestiti s povečanim obsegom proizvodnje in prodaje

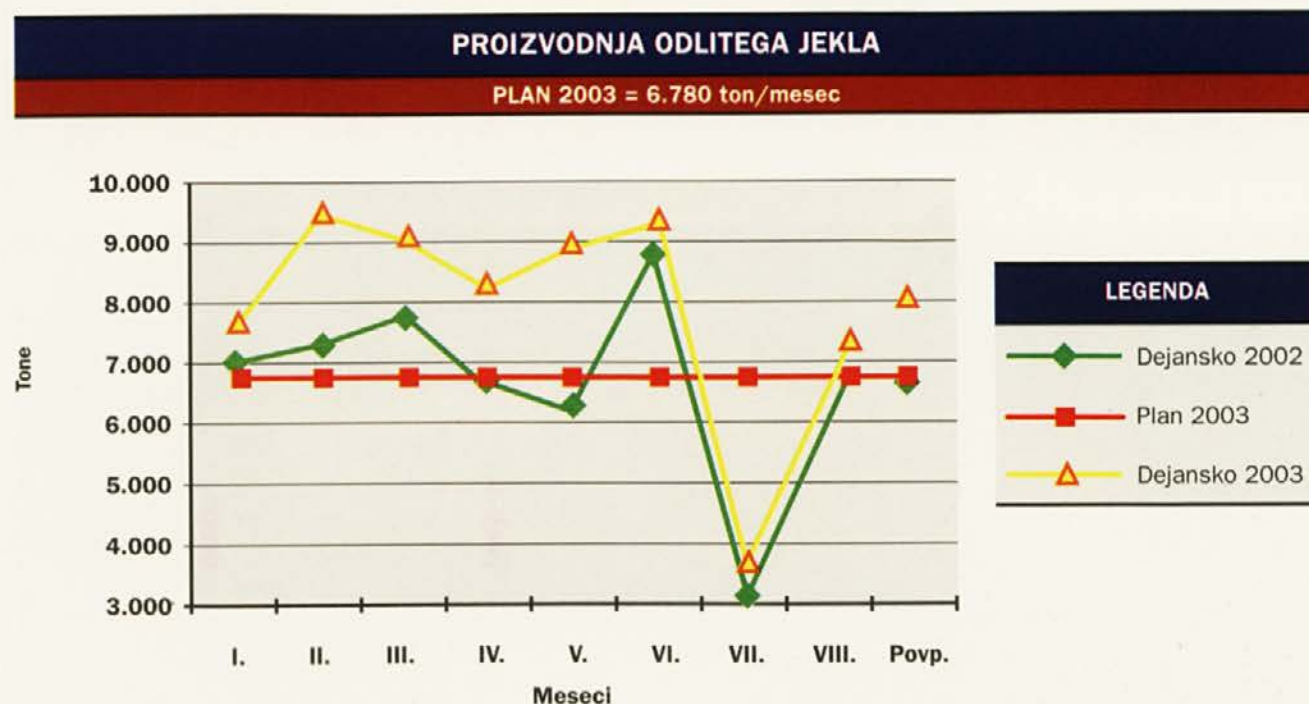
Besedilo: oddelek KONTROLING

Proizvodnja

Skupna proizvodnja je znašala 144.716 ton, kar je več kot v enakem lanskem obdobju in za skoraj 16 % več, kot znaša 8/12 plana za leto 2003.

	Dejansko I.-VIII. 2002	8/12 plana 2003	Dejansko I.-VIII. 2003	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
	1	2	3	4	5
ingoti	53.420	54.267	63.722	119,3	117,4
EPŽ	2.711	2.667	2.212	81,6	83,0
valjane gredice	30.071	26.648	32.628	108,5	122,4
valjani profili	20.103	22.039	24.308	120,9	110,3
kovano	15.032	14.697	16.163	107,5	110,0
svetli profili	4.550	4.816	5.683	124,9	118,0
SKUPAJ	125.887	125.133	144.716	115,0	115,6

Proizvodnja odlitega jekla po mesecih je prikazana v naslednjem grafu:

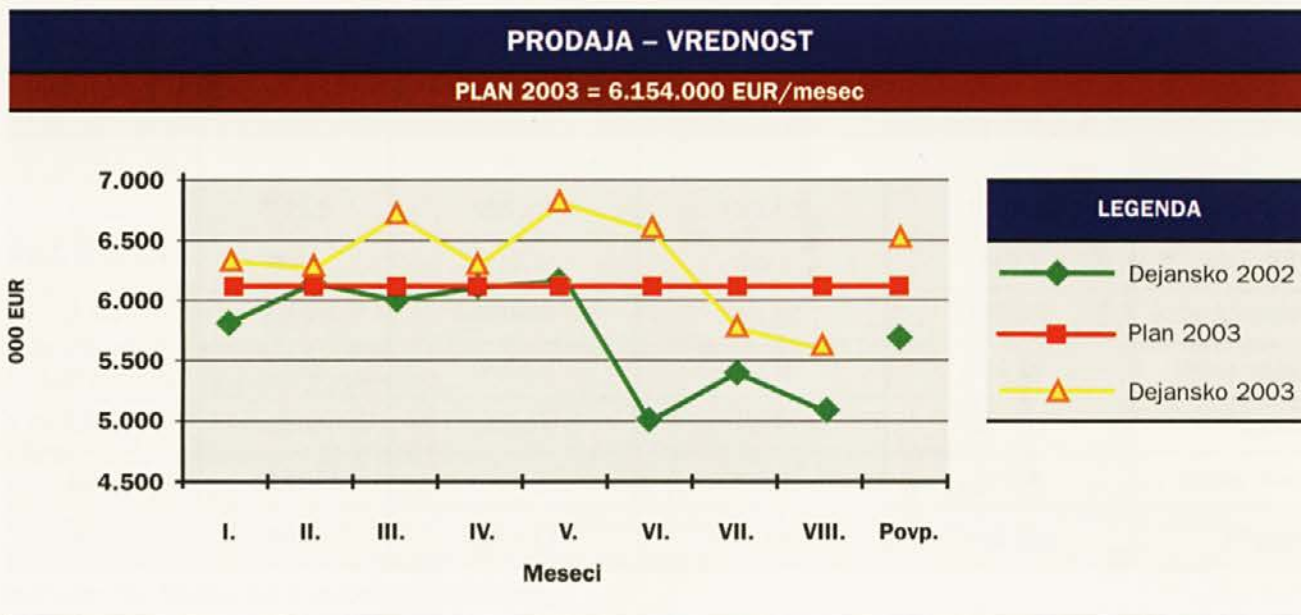

Prodaja

Dosežena prodaja je bila višja od planirane in dosežene v enakem lanskem obdobju.

	Dejansko I.–VIII. 2002	8/12 plana 2003	Dejansko I.–VIII. 2003	Indeks 3 : 1	Indeks 3 : 2
	1	2	3	4	5
Vrednost prodaje – v mio EUR	45,6	49,2	50,3	110,3	102,2
Prodaja izdelkov – v tonah	35.267	38.393	44.490	126,2	115,9
Povprečna prodajna cena – v EUR/kg	1.240	1.245	1.085	87,5	87,1

V grafu je prikazana vrednost prodaje po mesecih, in sicer v 000 EUR:

Rezultati poslovanja

Rezultat poslovanja je slabši od planiranega. Nižje dosežene prodajne cene, visoke cene strateških surovin in neugoden tečaj dolarja so trije dejavniki, ki so mimo nas krojili rezultate poslovanja. V Metalu že od druge polovice lanskega leta skrbno mesečno spremljamo stroške in potroške ter ustrezno ukrepamo, sicer bi bili rezultati poslovanja slabši.

AKTUALNI JEKLARSKI KOTIČEK

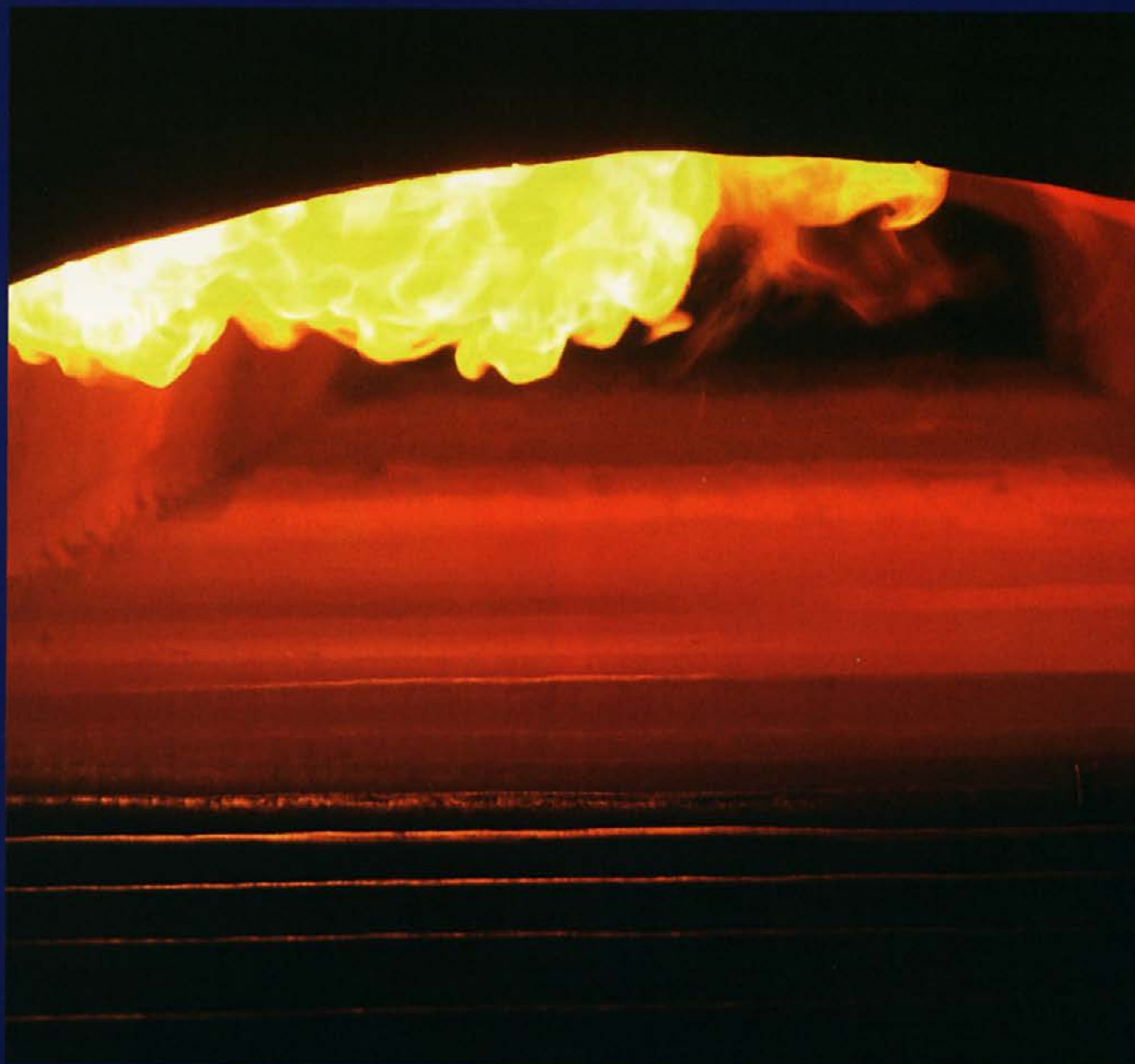
Besedilo: oddelek MARKETING

METAL

Od 23. do 25. septembra je na Dunaju potekala druga mednarodna konferenca o specialnih in nerjavnih dolgih proizvodih z naslovom "OD KOLIČINE DO VREDNOSTI". Konference se je udeležila Gabi Urnaut, vodja marketinga v podjetju Metal.

Sejmi in predstavitve

- Od 21. do 26. oktobra bo Metal skupaj z Noži sodeloval na sejmu TEHNOMA v Skopju. Skupinske predstavitve slovenskih podjetij v organizaciji Gospodarske zbornice Slovenije se bo udeležilo 10 podjetij.
- Od 7. do 12. oktobra je v Bukarešti v Romuniji tehnično metalurški sejem TIB. Metal bo predstavljalo podjetje KOVINTRADE iz Celja.
- Na sejmu METALEXPO Moskva v Rusiji, ki bo od 18. do 21. novembra, nas bo tudi predstavljalo podjetje KOVINTRADE iz Celja.

Začetek pohoda v senci poključskih gozdov

100. železarski pohod

Besedilo in fotografije: JOŽE APAT, univ. dipl. inž. metal. in mater.

26. julija ob 5. uri na avtobusni postaji pred Železarno Ravne se nas je zbralo za dva avtobusa. Jutro je kazalo na prijazen sončni dan. Znani obrazi, nekaj tudi takšnih, ki se udeležijo le velikih dogodkov. Starosta vodnikov Franci Telcer ima vse pod kontrolo. Vse je bilo nared, da bo 100. pohod na Triglav uspel.

Ob 8. uri sta se avtobusa ustavila na Rudnem polju. Sledi organiziranje udeležencev in vodnikov. Brez velikega pompa se pohod začne. Skozi poključke gozdove do Studorskega prevala (1892 m) in nato skoraj po izohipsi pod Toscem do Vodnikovega doma. Razgled na Triglav in ugotavljanje, katera koča se je odkrila pod njegovim vznožjem, nas je zaposlovalo, tako da nas je Vodnikov dom skoraj presenetil. Sledi pot proti Konjskemu sedlu (2020 m), kjer se je odcepila manjša skupina udeležencev

Ena ura hoje je za nami

proti Kredarici, drugi smo nadaljevali proti Planiki. Po petih urah smo na 2401 m pred vhodom v Dom Planika. Po uri počitka je sledil finale - vzpon na vrh. Lep dan, suha skala in dobra volja so vzpodbudili tudi tiste, ki so čutili nekoliko strahu pred neznanim. S previdnim, toda odločnim korakom smo se bližali Malemu Triglavu. Proti vrhu se je pričelo srečevanje s sestopajočimi skupinami. Z veliko potrpežljivosti in obzirnosti nam je uspelo brez večjih težav po dveh urah stopiti na vrh k Aljaževemu stolpu. Lepo je biti del skupine, ki jo preplavljajo čustva radosti. Verjamem, da je vsakdo na svoj način doživel veličino dogodka, ko so tudi uspehi drugega razlog za presežek užitka. Pot do Doma na Kredarici in podoživljanje doživetega so pika na i takšnih pohodov, ko se združijo kolektivnost in občutek, da je vsak dodal del sebe k uspehu celote. Biti sam na vrhu gore ali pa biti del skupine 317 pohodnikov sta različna dogodka, ki ju je potrebno doživeti, saj jima je skupno, da oba plemenitita in vzgajata.

Vzpon na Studorski preval

27. julij ob 6. uri. Kraj: Dom na Kredarici. Počasi se zbiramo pred domom in opazujemo veličino mogočne gore. Nekateri so si vzeli čas, da še enkrat skočijo do vrha in se naučijo v občutku osebne moči. Drugi skušamo prebuditi zaspanost duha in se pripraviti za sestop proti dolini Krme. Ob sedmi uri smo zbrani pred smerno tablo, ki kaže, da je do doline 3 ure in 30 minut sestopa.

Vsakega doživetja je enkrat konec in tudi ta 100. pohod moramo zaključiti z varnim sestopom do Kovinarske kočice, kjer nas čaka zaključek s tako pričakovano joto in z odložitvijo bremena težkih gojzerjev, nahrbnika in s hvaležnostjo, da nam je bila gora naklonjena. Pregled spiskov in preštevanje pohodnikov pokažeta, da smo se vsi vrnili, kar je najbolj pomemben del uspeha. Ni nepomembno, da nas je pred kočico pričakal ravenski župan Maks Večko in tako dodal pomen jubilejnemu pohodu. Na zaključni proslavi so nas pozdravili tudi predsednik PZS Franci Ekar, župan jeseniške občine Boris Bregant in predstavnik vodstva Acronija Valentin Markež. Franci Telcer je opisal dolgo prehojeno pot 100 pohodov, nakar je sledilo podeljevanje priznanj vodnikom in organizatorjem. Nekaterim se je poznalo, da je minilo 33 let, odkar se je ta zgodba pričela, vendar so vsi polni življenja.

Stoti pohod je prelomnica in ne konec.

Zgodovina železarskih pohodov je tesno povezana z zgodovino koncerna Slovenskih železarn. Začetek obeh sega v leto 1969. Vodstvo takratnega SOZD-a SŽ z direktorjem Gregorjem Klančnikom na čelu je spoznalo potrebo zaposlenih, da uresniči težnjo po združevanju tudi na neformalni ravni. 9. oktobra 1969 je bil povsem spontano sprejet sklep, da se ustanovi odbor za organizacijo pohodov. Da bi bila simbolika še toliko večja, je bil ta sklep sprejet na Kredarici, ki je postala tako na nek način rojstni kraj gibanja železarjev, ki še živi.

Sto pohodov, trintrideset let, dobrih 34.000 udeležencev je le nekaj statističnih podatkov, ki kažejo na veličino prvotne ideje, ki je padla na plodna tla kolektivno nezavednega.

Studorski preval s Toscem v ozadju

Kaj osmišlja naše zahajanje v gore? Na to vprašanje je lahko kar veliko odgovorov. Izbral bom dva.

Prvi je, gore nas združujejo, so pot človeka k sočloveku. Drugi, gore so pot do biti v nas, so pot do najdragocenejšega v nas.

"Ravnina" proti Vodnikovi koči

Prvi pogled na Triglav – Vodnikova koča v bližini

V gorah ni težko srečati sočloveka, ki nam je pripravljen priskočiti na pomoč, ki nam s srčnostjo stisne podano roko, ki je resnično vesel, da so se nam prekrizale poti. V gorah so razlike med nami manj opazne oz. manj moteče. Vse, kar nas v civiliziranem svetu dela različne, postane tu manj pomembno. Te ugotovitve najbolje dokazujejo naša srečanja, ko hote ali nehote sodelujemo v tej igri narave, ki si je izmislila gorski svet kot prostor divjanja naravnih sil in harmonije človeških odnosov.

Vodnikova koča s Triglavom v ozadju

Nekateri so že na vrhu

Vzpon od Planike proti Malemu Triglavu

Na drugi strani smo v stiku z lepoto, ki je brez nas, brez tistega, ki jo ozavešča, le dogodek, ki ni brez vrednosti, je pa brez vednosti. Le ljudje smo tisti, ki lahko to lepoto ozavestimo in ji damo pomen. Naše poslanstvo je, da omogočimo naravi, da skozi nas doživlja svojo pojavnost. Lepota sončnega zahoda, razgleda, igre svetlobe in senc, beline skal in modrine neba so le ključ do lepote, ki že biva v nas. V trenutkih, ko nas ta lepota prevzame, smo v bistvu v stiku z lepoto v sebi, ki se v najbolj čisti obliki skriva prav v duši, naši biti, Jaz-u oz. kakor koli že to imenujemo. Prav iz tega srečanja z globino sebstva izhajata mir in sreča, ki ju ne more skaliti hrup vsakdana.

Da preživimo, rabimo kruh, da živimo, pa rabimo ljubezen, in kot smo že prej ugotovili, je v gorah na dosegu roke.

Modrost velikih vodij je, da znajo pogledati preko poslovnih okvirov delovanja podjetja in da poleg dobička zaznajo tudi duhovno razsežnost človeka. Vsaka organizacija potrebuje tudi dimenzijo delovanja, ki plete niti sodelovanja in lajša nesoglasja. Gore so v naših genih, in ni slučajno, da so del tega prostora. Zanemariti ta vidik je enako kot zavreči del potenciala, ki je v ljudeh, od katerih je odvisen obstoj podjetja.

Vstop v steno Malega Triglava

Obisk poslovnih partnerjev iz Avstrije

Besedilo: SANDRA KAMNIK, dipl. ekon.

Udeleženci so z zanimanjem poslušali predstavitev podjetja

Obisk gozdnega moža

V septembru smo v SERPI organizirali družabno srečanje s poslovnimi partnerji iz Avstrije. Srečanja so se udeležili predstavniki podjetij VOEST ALPINE Bergtechnik iz Zeltwega in MASCHINENFABRIK iz Liezna. Za spremembo od običajnih poslovnih srečanj smo poleg naših poslovnih partnerjev medse povabili tudi njihove družinske člane.

Po ogledu proizvodnih zmogljivosti našega podjetja smo se napotili na ogled Rudnika Mežica. Gostje so bili prijetno presenečeni nad zgodovinskim ambientom opuščene rudnika.

Prijateljsko druženje, prepleteno s poslovnimi pogovori, se je nadaljevalo v sproščnem vzdušju gostišča Pri Matjažu pod Peco. Ob pijači in jedači nas je zmotil tudi gozdni mož, ki se je ob pomoči naše prevajalke vživel v vlogo hitrega tempa življenja in približevanja Evropi.

Prijetno snidenje s poslovnimi partnerji se je zaključilo v večernih urah in želeli bi si, da bi takšna srečanja postala tradicionalna tudi v prihodnje, saj spoznavamo, da so razvoj podjetja, iskanje novih trgov in utrjevanje poslovnih vezi povezani tudi s prijateljskimi stiki vseh nas in naših družin.

Na ogledu Podzemlja Peco

NAGRADNA KRIŽANKA

Italijanska križanka

Avtor: LIANA	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													

V ilk nesimetrično razporedite 27 črnih polj.

Opisi

VODORAVNO:

1. NAUK O ODNOSIH MED TOPLOTO IN MEHANSKO ENERGIJO (0)
2. ŠPANSKI PESNIK, NOBELOVEC LETA 1977 (VICENTE) – KEMIJSKI ZNAK ZA ASTAT (1)
3. PRIIMEK ČEŠKEGA SKLADATELJA (JIRI, 1722 - 1795) – POLDRAG KAMEN – OSEBNI ZAIMEK (2)
4. RUMENA GLINA Z ŽELEZOVIM OKSIDOM, KI SE UPORABLJA KOT BARVA – KRATICA AKADEMSKEGA NAZIVA – PLOŠČINSKA MERA (5)
5. OZEK KONEC POLOTOKA – EDEN IZMED VOKALOV – OSEBA, KI ODKLANJA SPLOŠNO VELJAVNE NORME, VREDNOTE (2)
6. RIBJA KOŠČICA – PRVI TON V OKTAVI – ZUNANJE PLASTI SADEŽEV, LUPINE (2)
7. ODLIČEN FINSKI HOKEJIST (SAKU) – ŽARGONSKI IZRAZ ZA PROSTI TEK MOTORJA – SREDIŠČE VRTENJA (3)
8. NAUK O TELESNIH IN DUŠEVNIH ZNAČILNOSTIH ČLOVEKA, ČLOVEKOSLOVJE (0)
9. ZAČETNICA IMENA PREDSEDNIKA REPUBLIKE SLOVENIJE – ZAČETNICI LITERARNEGA JUNAKA TWISTA – SKANDINAVSKO MOŠKO IME – ZAČETNICI NAPOVEDOVALCA LOTRIČA (5)
10. ALPSKE REŠEVALNE SANI – IME SLOVENSKE PEVKE KOVAČIČ – INDIJSKA PRAKSA DUHOVNE MEDITACIJE IN KONCENTRACIJE (2)
11. ALKALOID MEHIŠKE KAKTEJE, HALUCINOGENO MAMILO – LATINSKO IME ZA JANEŽ (1)
12. GRŠKA BOGINJA PRAVICE, HČI ZEVSJA IN TEMIDE – GROBO ORIENTALSKO SUKNO (4)

NAVPIČNO

- A TURISTIČNO UREJENA KRAŠKA JAMA PRI GROSUPLJEM (DVE BESEDI) (0)
- B ELEKTRIČNI NEGATIVNI DELEC V ATOMU – OBŽALOVANJE, KESANJE (1)
- C FRANCOŠKO MOŠKO IME, TUDI GLAVNI JUNAK HUMORISTIČNE SERIJE "ALO, ALO" – PRISTAŠ POLITIČNE SMERI V BIVŠI SFRJ PO LETU 1948, IMENOVANE PO JOSIPU BROZU (1)
- D IME SLOVENSKEGA PODJETJA, KI TRGUJE Z AVTOMOBILSKIMI DELI (POSLOVALNICA NA RAVNAH NA KOROŠKEM) – NASAD OB HIŠI – AVTOMOBILSKA OZNAKA KRANJA (2)
- E ITALIJANSKA PEVKA ZABAVNE GLASBE (ANNA) – SKLADBA ZA DVA INSTRUMENTA – IME FILMSKE IGRALKE WEST (3)
- F PRITRDILNICA – SPODNJI DEL POSODE – ITALIJANSKO ŽENSKO IME (2)
- G VELIKO FINSKO JEZERO – ODPRTINI V STENI (3)
- H KRATICA USTAŠKE DRŽAVE NA HRVAŠKEM MED DRUGO SVETOVNO VOJNO – AVSTRIJSKI ARHITEKT (HANS) (2)
- I NAPLAČILO, NADAV – NEKDANJI KONGOŠKI POLITIK (JOSEPH) (5)
- J NAUK O PRIDOBIVANJU KOVIN IZ RUD, FUŽINARSTVO (1)
- K KEMIJSKI ZNAK ZA JOD – IME LITERARNEGA JUNAKA VAN WINKLA – MADŽARSKO ŽENSKO IME (3)
- L PREŠERNOVA PESEM – POLITIČNA ORGANIZACIJA MLADIH V BIVŠI SFRJ (ORIGINALNO) – PREMIK TELESA ALI NJEGOVEGA DELA V DRUG POLOŽAJ (2)
- M GRŠKA BOGINJA NESREČE, ZEVSJOVA HČI – REKA NA MADŽARSKEM IN V VOJVODINI, PRITOK DONAVE – STAROJUDOVSKI KRALJ (2)

Slovarček

ALEXANDRE – španski pesnik; ASTREA – grška boginja; MIDRA – slovensko podjetje; HOLLEIN – avstrijski arhitekt; ILEO – kongoški politik.

Rešitev križanke pošljite do 31. 10. 2003 v oddelek Marketing. Čakajo vas denarne nagrade: 3 x 5.000 SIT, ki jih bo med reševalce razdelil žreb. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

NAGRADNA KRIŽANKA, OBJAVLJENA V DESETI ŠTEVILKI INTERNEGA INFORMATIVNEGA ČASOPISA METAL

REŠITEV VODORAVNO:

NASAD, ASMARA, RTI, ER, KOLINE, MORJU, PAM, KOROTAN, KRAČINA, KAKI, IT, ITA, JETNIČAR, SANI, ADAMIT, ACID, DANA, SE, ERA, URAR, IVANA, OHARA, RAVAN, SASI

Žreb je določil, da nagrade prejmejo:

1. nagrado 10.000 SIT

Dušan LUKANČIČ,

Javornik 54, 2390 Ravne na Koroškem

2. nagrado 5.000 SIT

Mateja DRETNIK, SŽ-METAL Ravne d.o.o.

– Priprava proizvodnje

3. nagrado 2.500 SIT

Bernarda JANET, SŽ-METAL Ravne d.o.o.

– Kontrola in metalurški razvoj